DON JUAN

AŬ

LA ŜTONA FESTENO

KVINAKTA KOMEDIO

DE MOLIÈRE (MOLJERO)

1665

TRADUKIS

EMILE BOIRAC

Rektoro de la Diĵona Universitato

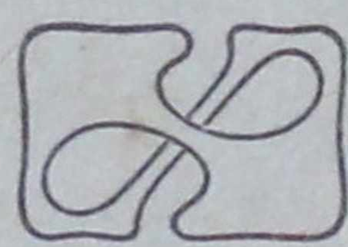

FRANCUJO. — HACHETTE et Cie, *PARIS*.

ANGLUJO. — « REVIEW of REVIEWS », *LONDON*.
DANUJO. — ANDR.-FRED. HÖST & SÖN, *KJÖBENHAVN*.
GERMANUJO. — MÖLLER & BOREL, *BERLIN*.
HISPANUJO. — J. ESPASA, *BARCELONA*.
ITALUJO. — RAFFAELLO GIUSTI, *LIVORNO*.
POLUJO. — M. ARCT, *WARSZAWA*.

KOLEKTO ESPERANTA APROBITA DE Dº ZAMENHOF

FRANCUJO. — HACHETTE kaj Kº, 79, Boul. St-Germain, Paris

LIVRES D'ÉTUDE

Grammaire et Exercices de la langue Esperanto, par L. de Beaufront. 1 50
Corrigé de Grammaire et Exercices de la langue Esperanto, par L. de Beaufront. . . . . » 75
Commentaire sur la grammaire Esperanto, par L. de Beaufront . . 2 »
Texte synthétique des règles, préfixes, suffixes, expressions de l'Esperanto, traduction française en regard, par L. de Beaufront . . » 50
Thèmes d'application, *Lexicologie, Syntaxe, Formation des mots de l'Esperanto*, vocabulaire des mots employés, par L. de Beaufront . . 2 »
Cours commercial d'Esperanto, par Marissiaux. 1 50
Corrigé des exercices du Cours commercial d'Esperanto, par M. Marissiaux.. . . . . 1 »
L'Esperanto en dix leçons, par Th. Cart et Pagnier. . . . . » 75
Corrigés des Exercices de l'Esperanto en dix leçons, par Th. Cart et M. Procureur . . . . . » 50
Premières leçons d'Esperanto, par Th. Cart. . . . . » 30
Dictionnaire Esperanto-Français, par L. de Beaufront. 1 50
Structure du dictionnaire Esperanto. *Réponse à beaucoup d'objections.* (Teksto esperanta kaj franca), par L. de Beaufront. . . . . » 30
Vocabulaire Français-Esperanto et **Vocabulaire abrégé Esperanto-Français**, par Th. Cart, M. Merckens et P. Berthelot 2 50
Vocabulaire des mots spéciaux à la philatélie, par R. Lemaître. . » 40

TEKSTOJ EN ESPERANTO

Brueys et Palaprat. *Advokato Patelin*, tradukita de J. Evrot. . . » 75
Diversaĵoj, rakontetoj tradukitaj de Sºj Lallemant kaj Beau. . . . 1 25
Ekzercoj de Aplikado, *Leksikologio, Sintakso, Vortfarado Esperantaj*, de L. de Beaufront. . . . . 1 »
Esperantaj prozaĵoj, de diversaj aŭtoroj. 2 50
Fundamenta Krestomatio de la lingvo Esperanto, de Drº Zamenhof.. 3 50
Fundamento de Esperanto, de Drº Zamenhof. . . . . 3 »
Godineau. *La Kolorigisto-aerveturanto*. . . . . » 30
Hamleto, dramo de Shakespeare tradukita de Drº Zamenhof, *nova eldono*. . . . . 2 »
Komercaj leteroj, de P. Berthelot kaj Ch. Lambert . . . . . » 50
Kondukanto de l'interparolado kaj korespondado kun aldonita Antologio Internacia, de Grubowski. . . . . 2 »
Kurso tutmonda, de E. Gasse. . . . . » 75
Labiche et Legouvé. *Cikado ĉe Formikoj*, unuakta komedio. . . . » 60
La Fontaine. *Elektitaj Fabloj*, esperantigitaj de G. Vaillant. . . » 75
La Komerca sekretario, de Ros Sudria. . . . . » 50
Leibniz. *Monadologio*, tradukita de E. Boirac.. . . . . » 60
Maistre (X. de). *Vojaĝo interne de mia Ĉambro*, tradukita de S. Meyer. . . . . » 75
Matematika terminaro kaj krestomatio, de R. Bricard. . . . . » 75
Molière. *L'Avarulo*, tradukita de S. Meyer . . . . . » 75
Orzesko. *La interrompita kanto*, tradukita de Kabe. . . . . » »
Perrault (Ch.). *Rakontoj pri Feinoj*, tradukitaj de Sinjorino Sarpy. 1 »
Rakontoj kaj Fabeloj (el Esperantaj Prozaĵoj). . . . . » 25
Sieroŝevski (Vaclav). *La Fundo de l'mizero*, tradukita de Kabe. . » 75
Virgilio. *Eneido*, kantoj I et II, tradukita de Drº Vallienne. . . . » 60

(*Turnu.*)

KOLEKTO ESPERANTA
APROBITA DE Dº ZAMENHOF

DON JUAN

AŬ

LA ŜTONA FESTENO

KVINAKTA KOMEDIO

DE MOLIÈRE (MOLJERO

1665

TRADUKIS

EMILE BOIRAC

Rektoro de la Diĵona Universitato

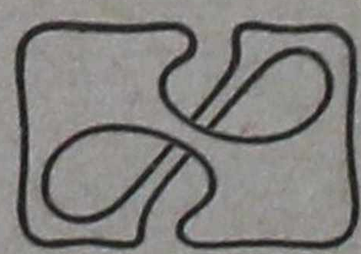

FRANCUJO. — HACHETTE et Cie, *PARIS*.

ANGLUJO. — « REVIEW of REVIEWS », *LONDON*.
DANUJO. — ANDR.-FRED. HÖST & SÖN, *KJÖBENHAVN*
GERMANUJO. — MÖLLER & BOREL, *BERLIN*.
HISPANUJO. — J. ESPASA, *BARCELONA*.
ITALUJO. — RAFFAELLO GIUSTI, *LIVORNO*.
POLUJO. — M. ARCT, *WARSZAWA*.

PERSONOJ

Don Juan, filo de Don Luiz.
Sganarelo.
Elviro, amantino de Don Juan.
Gusmano, ĉevalestro de Elviro.
Don Karlos, } fratoj de Elviro.
Don Alonzo, }
Don Luiz, patro de Don Juan.
Francisko, malriĉulo.
Ĉarlino } vilaĝaninoj.
Mateino }
Peĉjo, vilaĝano, amanto de Ĉarlino.
La Statuo de la Komandoro.
Lavioleto, } servistoj de Don Juan.
Ragoteno, }
S. Dimanĉo, komercisto.
Larameo, duelisto.
Sekvantaro de Don Juan.
Sekvantaro de Don Karlos kaj Don Alonzo, fratoj.
Fantomo.

La agado havas lokon en Sicilio.

DON JUAN

aŭ

LA ŜTONA FESTENO

AKTO UNUA

La teatro prezentas palacon.

SCENO UNUA

SGANARELO, GUSMANO

SGANARELO, tenante tabakujon.

Kion ajn povas diri Aristotelo kaj la tuta filozofaro, nenio egalvaloras la tabakon : ĝi estas la pasio de l'honestuloj, kaj kiu vivas sen tabako ne estas inda vivi. Ne sole ĝi gajigas kaj purigas la homajn cerbojn, sed ankaŭ ĝi instruas la animojn pri la virto, kaj oni lernas per ĝi fariĝi honestulo. Ĉu vi ne vidas ja, kiel serveme, tuj kiam oni uzas ĝin, oni agas kontraŭ ĉiuj, kaj kiel oni estas ravata doni da ĝi, dekstre kaj maldekstre, kie ajn oni troviĝas ? Eĉ oni ne atendas esti petita, kaj oni antaŭkuras la deziron de l'personoj ; tiel vere estas, ke la tabako inspiras sentojn de honoro kaj virto al ĉiuj ĝiaj uzantoj. Sed sufiĉe pri tiu temo : ni reprenu iom nian paroladon. Tiel do, kara Gusmano, sinjorino Elviro, via mastrino, surprizita de nia forveturo, ekmilitiris post nin ; kaj ŝia koro, kiun mia mastro sciis tro forte tuŝi, ne povis vivi, laŭ via diro, ne venante serĉi lin tie ĉi. Ĉu vi volas, ke

inter ni mi diru al vi mian penson ? Mi timas, ke ŝi estos malbone pagata por ŝia amo, ke ŝia vojaĝo en tiun ĉi urbon naskos malmulte da frukto, kaj ke vi estus tiom egale gajnintaj ne moviĝante de tie.

GUSMANO

Kaj la kaŭzo plie ? Diru, mi petas, Sganarelo, kio povas inspiri al vi tiel malbone antaŭsignan timon ? Ĉu via mastro malfermis al vi sian koron pri tio, kaj ĉu li diris al vi, ke li havas por ni ian malvarmecon, kiu lin devigis forveturi ?

SGANARELO

Ne, sed okulmezure, mi konas proksimume la iradon de l'aferoj, kaj, kvankam li ankoraŭ diris al mi nenion, mi preskaŭ vetus, ke l'afero iras tien. Mi povas eble erari, sed fine, pri tiaj temoj, la spertado povis doni al mi kelkajn lumojn.

GUSMANO

Kiel ? tiu forveturo tiel malmulte antaŭvidita estus malfidelaĵo de Don Juan ? Li povus fari tian ofendon al la ĉasta amo de Sinjorino Elviro ?

SGANARELO

Ne, sed li estas ankoraŭ juna, kaj ne havas sufiĉe da kuraĝo...

GUSMANO

Homo de lia rango farus tiel malkuraĝan faron !

SGANARELO

He ! jes, lia rango ! la rezono estas bela ; kaj pro tio li sin detenus de la aferoj !

GUSMANO

Sed la sanktaj ligiloj de la edzeco lin tenas endevigitan . . .

SGANARELO

He ! kompatinda Gusmano, amiko mia, vi ne scias ankoraŭ, kredu min, kia homo estas Don Juan.

GUSMANO

Mi ne scias, efektive, kia homo li povas esti, se estas vere, ke li faris al ni tian perfidaĵon ; kaj mi ne komprenas kiel, post tiom da amo kaj senpacienco elmontritaj, tiom da fervoraj amindumoj, da petoj, sopiroj kaj larmoj, tiom da pasiaj leteroj, kaj ripetitaj ĵuroj, tiom da elboloj fine kaj da eksplodoj, kiujn li aperigis, ĝis perforti en sia pasio la sanktan barilon de monaĥejo por meti sinjorinon Elviron en sian potencon ; mi ne komprenas, mi diras, kiel post ĉio tio ĉi li havus la koron esti kapabla malplenumi sian vorton.

SGANARELO

Mi ne havas grandan penon por ĝin kompreni, mi, kaj se vi konus la pilgrimanton, vi trovus la aferon sufiĉe facila por li. Mi ne diras, ke li ŝanĝis siajn sentojn por Sinjorino Elviro ; mi ne havas ankoraŭ certecon pri tio. Vi scias, ke laŭ lia ordono mi forveturis antaŭ li ; kaj de lia alveturo, li ankoraŭ ne interparolis kun mi ; sed antaŭzorge, mi sciigas vin, *inter nos,* ke vi vidas en Don Juan, mia mastro, la plej grandan krimegulon, kiun la tero iam portis, furiozulon, hundon, diablon, turkon, herezulon, kiu kredas nek ĉielon, nek sanktulon, nek Dion, nek lupkoboldon, kiu pasigas tiun ĉi vivon kiel vere bruta besto, porkon de Epikuro, veran Sardanapalon, kiu fer-

mas la orelon al ĉiuj kristanaj admonoj, kiujn oni povas fari al li, kaj nomas sensencaĵoj ĉion, kion ni kredas. Vi diras al mi, ke li edziĝis je via mastrino : kredu, ke li estus farinta multe pli por kontentigi sian pasion, kaj ke kune kun ŝi li estus ankaŭ edziĝinta je vi, ŝia hundo, kaj ŝia kato. Edziĝo kostas al li nenion por kontrakti ; li ne uzas aliajn kaptilojn por kapti la belulinojn ; kaj li estas edziĝanto ĉiuflanka. Sinjorino, fraŭlino, urbanino, vilaĝanino, li trovas nenion tro varma nek tro malvarma por si ; kaj se mi dirus al vi la nomojn de ĉiuj virinoj, je kiuj li edziĝis en diversaj lokoj, estus ĉapitro daŭronta ĝis vespere. Vi restas surprizata, kaj alikoloriĝas ĉe tiu parolado : tio estas nur skizo de l'personaĵo ; kaj por fini la portreton, oni bezonus multe da plua penikado. Sufiĉas, ke la kolero de l'ĉielo nepre lin premegos iam, ke estus pli bone por mi aparteni al la diablo ol aparteni al li, kaj ke li vidigas al mi tiom da abomenaĵoj, ke mi dezirus, ke li estu jam, mi ne scias kie. Sed grandsinjoro malbonulo estas terura afero ; mi devas esti al li fidela, vole malvole ; timo faras en mi oficon de fervoro, kaj min tre ofte necesigas tion aplaŭdi, kion malamegas mia animo. Jen li estas, li venas promeni en tiu ĉi palaco, ni disiru. Aŭskultu almenaŭ ; mi faris al vi tiun konfidencion senkaŝe, kaj tio eliris el mia buŝo iom rapide ; sed se okazus, ke io el ĝi venus al liaj oreloj, mi dirus laŭte, ke vi mensogis.

SCENO II-a

DON JUAN, SGANARELO

DON JUAN

Kiu homo parolis kun ci tie ? Li havas ja la mienon, ŝajnas, de la bona Gusmano de Sinjorino Elviro.

SGANARELO

Estu io proksimume, kiel tio.

DON JUAN

Kio ! Estas li !

SGANARELO

Li mem !

DON JUAN

Kaj de kiam li estas en tiu ĉi urbo ?

SGANARELO

De hieraŭ vespere.

DON JUAN

Kaj kia kaŭzo lin venigas ?

SGANARELO

Mi pensas, ke vi komprenas sufiĉe, kio povas lin maltrankviligi.

DON JUAN

Nia forveturo, kredeble ?

SGANARELO

La bonulo estas tute ĉagrenita pro tio, kaj demandis min pri la kaŭzo.

DON JUAN

Kaj kian respondon ci faris ?

SGANARELO

Ke vi nenion diris al mi pri tio.

DON JUAN

Sed plie, kia estas cia penso pri tio ? Kion ci imagas pri tiu afero ?

SGANARELO

Mi ? Mi pensas, ne vin ofendante, ke vi havas ian novan amon en la kapo.

DON JUAN

Ĉu ci kredas ?

SGANARELO

Jes.

DON JUAN

Je mia fido , ci ne eraras, kaj mi devas konfesi al ci, ke alia objekto forpelis Elviron de mia penso.

SGANARELO

He ! Dio mia ! mi scias mian Don Juan'on parkere, kaj konas vian koron kiel la plej grandan vagiston en la mondo ; ĝi amas promeni de lokoj al lokoj, kaj ne tre plaĉas al ĝi restadi kie ajn.

DON JUAN

Kaj ĉu ci ne trovas, diru, ke mi estas prava agante tiamaniere ?

SGANARELO

He ! Sinjoro...

DON JUAN

Kio ! Parolu.

SGANARELO

Sendube, vi estas prava, se vi volas ; oni ne povas iri kontraŭ tio. Sed, se vi ne volus, estus eble alia afero.

DON JUAN

Nu, mi donas al ci la permeson paroli, kaj diri al mi ciajn sentojn.

SGANARELO

En tiu okazo, sinjoro, mi diros al vi senkaŝe, ke mi ne aprobas vian metodon, kaj trovas tre malbele ami ĉiuflanke, kiel vi faras.

DON JUAN

Kio ! Ci volas, ke oni sin devigu restadi ĉe l'unua objekto nin prenanta, ke oni forrifuzu la mondon por ĝi, kaj ke oni ne plu havu okulojn por kiu ajn ? Jen estas bela afero voli distingiĝi per la falsa honoro esti fidela, sin entombigi je eterne en unu pasio, kaj esti mortinta tuj de sia juneco por ĉiuj aliaj belaĵoj, kiuj povas frapi niajn okulojn ! Ne, ne, la konstanteco estas bona nur por ridinduloj ; ĉiuj belulinoj rajtas nin ĉarmi, kaj la supereco esti unue renkontita ne devas rabi de l'ceteraj la justajn pretendojn, kiujn ili havas ĉiuj sur niaj koroj. Miaparte la beleco min ravas, kie ajn mi ĝin trovas, kaj mi cedas facile al tiu dolĉa perforto, per kiu ĝi min forlogas. Kiom ajn mi estas endevigita, la amo, kiun mi havas por unu belulino, ne devigas mian animon fari maljustaĵon al la aliaj ; mi konservas okulojn por vidi la me-

riton de ĉiuj, kaj mi redonas al ĉiuj la amindumojn kaj oferdonojn, al kiuj nin trudas la naturo. Kio ajn ĝi estas, mi ne povas rifuzi mian koron al ĉio, kion mi vidas amindan ; kaj tuj kiam bela vizaĝo petas ĝin de mi, se mi havus dekmil, mi donus ilin ĉiujn. La naskiĝantaj inklinoj, sume, havas neklarigeblajn ĉarmojn, kaj la tuta plezuro de amo estas en la ŝanĝo. Oni ĝuas treegan dolĉecon subigante per cent amindumoj la koron de juna belulino, vidante, tago post tago, la progresetojn, kiujn oni faras en ĝi, batalante, per ekscitoj, per larmoj kaj ekĝemoj, la senkulpan hontemon de animo, kiu ŝanceliĝas fordoni la armilojn, perfortante piedo ĉe piedo ĉiujn malgrandajn barojn, kiujn ĝi kontraŭmetas, venkante la skrupulojn, el kiuj ĝi faras al si honoron, kaj ĝin dolĉe kondukante, kien ni deziras ĝin venigi. Sed kiam oni estas unu fojon mastro de ĝi, nenio plu estas por diri nek deziri ; la tuta belo de l'pasio estas finita, kaj ni ekdormas en la trankvileco de tia amo, se ia nova objekto ne revekas niajn dezirojn, kaj prezentas al nia koro la allogajn ĉarmojn de farota almilito. Fine nenio estas tiel dolĉa kiel triumfi la malcedon de bela persono ; kaj mi havas, pri tiu afero, la gloramon de la almilitantoj, kiuj flugas senĉese de venko al venko, kaj ne povas decidi mem la limigon de siaj deziroj. Nenio estas, kio povas haltigi la torentecon de miaj avidoj, mi sentas en mi koron por ami la tutan teron ; kaj same kiel Aleksandro, mi dezirus, ke estu aliaj mondoj por povi tien vastigi miajn amajn almilitojn.

SGANARELO

Je mia vivo ! Kiel vi elbuŝas ! Sajnas, kvazaŭ vi estus lerninta tion ĉi parkere, kaj vi parolas tute kiel libro.

DON JUAN

Kion ci havas por diri pri tio ?

SGANARELO

Je mia fido, mi havas por diri... Mi ne scias kion diri ; ĉar vi turnas la aferojn tiamaniere, ke ŝajnas, kvazaŭ vi estus prava ; kaj tamen estas vere, ke vi ne estas. Mi havis la kiel eble plej belajn pensojn, kaj viaj paroladoj konfuzis al mi ĉion tion ĉi. Lasu min fari ; alian fojon mi metos miajn argumentojn skriben, por disputi kun vi.

DON JUAN

Ci faros bone.

SGANARELO

Sed, Sinjoro, ĉu tio ne estus ekster la limoj de la permeso, kiun vi donis al mi, se mi dirus al vi, ke mi estas iomete maledifata de la vivo, kiun vi kondukas ?

DON JUAN

Kiel ! Kian vivon do mi kondukas ?

SGANARELO

Tre bonan. Sed ekzemple vidi vin ĉiumonate edziĝi, kiel vi faras...

DON JUAN

Ĉu estas io pli agrabla ?

SGANARELO

Estas vere. Mi komprenas, ke tio estas tre agrabla kaj tre amuza : kaj mi sufiĉe kontentiĝus per ĝi, se ne estus malbono ; sed, sinjoro, tiel moki sanktan misteron, kaj...

DON JUAN

Iru, iru, ĝi estas afero inter la ĉielo kaj mi, kaj ni bone malmiksos ĝin ambaŭ kune sen cia zorgado.

SGANARELO

Je mia fido, sinjoro, mi ĉiam aŭdis, ke estas malbona moko moki la ĉielon, kaj la liberkreduloj neniam faras bonan finon.

DON JUAN

Haltu ! majstro malspritulo ! Vi scias, ke mi diris al vi, ke mi ne amas la riproĉistojn.

SGANARELO

Tial mi ne parolas por vi, Dio min gardu ! vi ja scias, kion vi faras ; kaj, se vi kredas nenion, vi havas viajn pravojn ; sed estas iaj malgrandaj arogantuloj en la mondo, kiuj estas liberkreduloj, ne sciante kial, kiuj afektas esti liberspirituloj, tial ke ili kredas, ke tio al ili konvenas, kaj se mi havus mastron tielan, mi dirus al li tre klare, lin rigardante rekte en la vizaĝon : ĉu vi kuraĝas tiel moki la ĉielon, kaj ne tremas, ŝercante, kiel vi faras, pri la plej sanktaj aferoj ? Al vi ja, malgranda ter-vermo, al vi, malgranda mirmidono (mi parolas al la dirita mastro) al vi konvenas enmiksiĝi en tian entreprenon fari mokaĵon el tio, kion respektegas ĉiuj homoj ! Ĉu vi pensas, ke, ĉar vi estas altranga, havas blondan kaj bele frizitan perukon, plumojn sur via ĉapelo, veston tute orumitan, kaj rubandojn fajrkolorajn (ne vin mi alparolas, sed la alian) ; ĉu vi pensas, mi diras, ke vi estas pro tio pli lerta homo ; ke ĉio estas al vi permesata, kaj ke oni ne kuraĝas diri al vi viajn veraĵojn ? Eksciu de mi, kiu estas via servisto, ke la ĉielo punas pli malpli frue la malpiulojn, ke malbona vivo alkondukas malbonan morton, kaj ke...

DON JUAN

Pacon !

SGANARELO

Pri kio estas la afero ?

DON JUAN

La afero estas diri al ci, ke belulino tenas min ĉe la koro, kaj ke altirita de ŝiaj ĉarmoj mi sekvis ŝin ĝis en tiun ĉi urbon.

SGANARELO

Kaj ĉu vi nenion timas tie ĉi pro la morto de tiu Komandoro, kiun vi mortigis antaŭ ses monatoj ?

DON JUAN

Kaj kial timi ? Ĉu mi ne bone mortigis lin ?

SGANARELO

Tre bone, kiel eble plej bone, kaj li estus malprava plendante.

DON JUAN

Mi havis mian kviton en tiu afero.

SGANARELO

Jes, sed tiu kvito ne estingas eble la venĝemon de la parencoj kaj amikoj ; kaj...

DON JUAN

Ha ! ni ne pripensu la malbonon, kiu povas okazi al ni, kaj ni pripensu sole tion, kio povas doni al ni plezuron. La persono, pri kiu mi parolas, estas juna fianĉino, la plej agrabla en la mondo, kiu estas kondukita tien ĉi de tiu mem, je kiu ŝi volas edziniĝi, kaj la okazo vidigis al mi tiun paron da geamantoj tri-kvar tagojn antaŭ ilia vojaĝo. Neniam mi vidis du personojn esti tiel kontentaj unu pri la alia, kaj aperigi tiom da amo. La

videbla fervoro de ilia reciproka pasio donis al mi eksciton ; mi estis korfrapita kaj mia amo komenciĝis per ĵaluzeco. Jes, mi ne povis elporti vidante ilin tiel bone unu kun la alia ; la malkontento ekbruligis miajn dezirojn, kaj mi imagis al mi treegan plezuron, se mi povus konfuzi ilian konsenton kaj rompi tiun ligon, pro kiu sin juĝis ofendita la delikateco de mia koro ; sed ĝis nun ĉiuj miaj penoj estis senutilaj, kaj mi min turnas al la lasta rimedo. Tiu estonta edzo estas hodiaŭ regalonta sian amatinon per marpromeno. Nenion dirinte al ci pri tio, mi ĉion preparigis por kontentigi mian amon, kaj mi havas malgrandan barkon, kaj homojn, per kio tre facile mi pretendas forrabi la belulinon.

SGANARELO

Ha ! sinjoro !...

DON JUAN

Hem ?

SGANARELO

Tio estas tre bone farita de vi, kaj vi prenas tion, kiel decas. Nenio estas tia en tiu ĉi mondo, kiel sin kontentigi.

DON JUAN

Preparu do cin por veni kun mi, kaj zorgu mem kunporti ĉiujn miajn armilojn, por ke... *(Ekvidante Sinjorinon Elviron).* Ha! bedaŭrinda renkontiĝo! Perfidulo ! ci ne diris al mi, ke ŝi estas mem tie ĉi.

SGANARELO

Sinjoro, vi ne demandis min pri tio.

DON JUAN

Ĉu ŝi estas freneza ne ŝanĝinte sian veston, kaj venante en tiun ĉi lokon kun sia kampara aranĝaĵo ?

SCENO III-a

SINJORINO ELVIRO, DON JUAN, SGANARELO

SINJORINO ELVIRO

Ĉu vi faros al mi la favoron, Don Juan, bonvoli min rekoni ? Kaj ĉu mi povas almenaŭ esperi, ke vi ŝatos turni la vizaĝon al tiu ĉi flanko ?

DON JUAN

Sinjorino, mi konfesas, ke mi estas surprizata, kaj ke mi ne atendis vin tie ĉi.

SINJORINO ELVIRO

Jes, mi vidas bone, ke vi ne atendis min, kaj vi estas surprizata, efektive,. sed tute alie ol kiel mi esperis ; kaj la maniero, laŭ kiu vi aperas tia, plene konvinkas min pri tio, kion mi rifuzis kredi. Mi admiras mian simplecon kaj la malfortecon de mia koro, kiu dubis pri perfido, kiun certigas al mi tiom multe da aperoj. Mi estis sufiĉe bona, mi konfesas, aŭ pli ĝuste sufiĉe malsaĝa por voli min trompi mem, kaj penadi por kontraŭdiri miajn okulojn kaj mian prudenton. Mi serĉis pravojn por senkulpigi antaŭ mia fervoro la malstreĉiĝon de amikeco, kiun ĝi vidis en vi ; kaj mi forĝis al mi intence cent rajtajn kaŭzojn de tiel akcelegita forveturo, por vin pravigi pri la krimo, pri kiu kulpigis vin mia saĝo. Kiom ajn parolis al mi miaj justaj suspektoj, mi forĵetis ilian voĉon, kiu faris vin krima antaŭ miaj okuloj, kaj mi aŭskultis plezure mil ridindajn iluziaĵojn, kiuj pentris vin senkulpa al mia koro ; sed fine tiu ĉi akcepto ne ebligas min dubi

plue ; kaj la ekrigardo, kiu min akceptis, sciigas al mi multe pli da aferoj, ol mi volis scii. Mi estus tamen tre kontenta aŭdi el via buŝo la kaŭzojn de via forveturo. Parolu do, Don Juan, mi petas, kaj mi vidu, kun kia mieno vi scios vin pravigi.

DON JUAN

Sinjorino, jen estas Sganarelo, kiu scias, kial mi forveturis.

SGANARELO, mallaŭte al Don Juan.

Mi, sinjoro ? Mi scias nenion pri tio, se plaĉas.

SINJORINO ELVIRO

Nu, Sganarelo, parolu. Tute egale, el kia buŝo mi aŭdos tiujn kaŭzojn.

DON JUAN, signante al Sganarelo, ke li alproksimiĝu.

Iru, parolu do al la sinjorino.

SGANARELO, mallaŭte al Don Juan.

Kion vi volas, ke mi diru ?

SINJORINO ELVIRO

Alproksimiĝu, Sganarelo, ĉar oni tiel volas, kaj diru al mi iom la kaŭzojn de tiel akcelita forveturo.

DON JUAN

Ĉu ci ne respondos ?

SGANARELO, mallaŭte al Don Juan.

Mi havas nenion por respondi. Vi mokas vian serviston.

DON JUAN

Ĉu ci volas respondi, mi diras ?

SGANARELO

Sinjorino...

SINJORINO ELVIRO

Kion ?

SGANARELO, sin turnante al sia mastro

Sinjoro...

DON JUAN, lin minacante.

Se...

SGANARELO

Sinjorino, la almilitantoj, Aleksandro, kaj la aliaj mondoj estas kaŭzo de nia forveturo. Jen, sinjoro, ĉio, kion mi povas diri.

SINJORINO ELVIRO

Ĉu vi volos, Don Juan, klarigi al mi tiujn belajn misterojn ?

DON JUAN

Sinjorino, por diri al vi la veron...

SINJORINO ELVIRO

Ha ! kiel malbone vi scias vin defendi, kvankam estante kortegano kaj kredeble kutimigita al tiaspecaj aferoj ! Mi vin kompatas vidante, en kia konfuzo vi estas. Kial vi ne armas vian frunton per nobla senhonteco ? Kial vi ne ĵuras, ke vi estas ĉiam en la samaj sentoj kontraŭ mi, ke vi ĉiam amas min kun senegala fervoro ? Kial vi ne diras al mi, ke aferoj de treega graveco vin devigis forveturi ne donante al mi averton pri tio ; ke vi bezonas, kontraŭvole, resti tie ĉi kelke da tempo, kaj ke mi devas nur reveni tien, de kie mi venas, certa ke vi sekvos miajn paŝojn kiel eble plej baldaŭ ; ke estas sen-

dube, ke vi avidas rekuniĝi kun mi, kaj ke malproksime de mi vi suferas, kion suferas korpo senigita de sia animo ? Jen kiamaniere vi devas vin defendi, kaj ne esti konfuzata, kiel vi estas.

DON JUAN

Mi konfesas, sinjorino, ke mi ne havas la talenton hipokriti, kaj ke mi portas koron sinceran. Mi ne diros al vi, ke mi estas ĉiam en la samaj sentoj kontraŭ vi, kaj ke mi avidas rekuniĝi kun vi, ĉar fine estas certe, ke mi forveturis nur por vin forkuri, ne pro la kaŭzoj, kiujn vi povas imagi, sed pro simpla motivo de konscienco, kaj pro la kredo, ke mi ne povus plue vivadi kun vi sen peko. Venis al mi skrupuloj, sinjorino, kaj mi malfermis la okulojn de mia animo antaŭ mia faro. Mi pripensis, ke, por edziĝi je vi, mi vin forŝtelis de la barilo de monahejo, ke vi rompis promesojn, kiuj vin ligis aliparte, kaj ke la ĉielo tre ĵaluzas pri tiaspecaj aferoj. La pento min prenis, kaj mi timis la ĉielan koleron. Mi kredis, ke nia edziĝo estas nur alivestita adulto, ke ĝi altiros al ni ian malfavoron de supre, kaj ke fine mi devas provi vin forgesi kaj doni al vi rimedon por reiri al viaj unuaj ĉenoj. Ĉu vi volus, sinjorino, kontraŭstari al tiel sankta penso ? kaj ke mi riskus, vin retenante, havi malpacon kun la ĉielo ? Ke por...

SINJORINO ELVIRO

Ha ! krimegulo, nun ja mi konas cin tutan ; kaj por mia malfeliĉo, mi cin konas, kiam ne estas plu tempo, kaj kiam tia kono ne povas plu utili al mi krom por min malesperigi ; sed sciu, ke cia krimo ne restos senpuna,

kaj ke la sama ĉielo, kiun ci mokas, scios min venĝi por cia perfido !

DON JUAN

Sganarelo, la ĉielo !

SGANARELO

Vere jes, ni tre mokas ĉi tion, ni !

DON JUAN

Sinjorino...

SINJORINO ELVIRO

Sufiĉas. Mi ne volas aŭdi plue, kaj mi kulpigas min, ke mi tro longe aŭdis. Estas malkuraĝe peti tro da klarigoj pri sia hontigo, kaj en tiaj aferoj nobla koro ĉe l'unua vorto devas preni sian decidon. Ne atendu, ke mi eksplodos tie ĉi en riproĉojn kaj insultojn ; ne, ne, mi ne havas koleron por elspiri per vanaj vortoj ; kaj ĝia tuta fajreco sin rezervas por la venĝo. Mi ree diras al ci, la ĉielo cin punos, perfidulo, pro l'ofendo kiun ci faras al mi ; kaj se la ĉielo havas nenion, kion ci povas timi, timu almenaŭ la koleron de ofendita virino !

SCENO IV-a

DON JUAN, SGANARELO

SGANARELO, flanken.

Se la pento povus lin preni !

DON JUAN, post momento de pripensado.

Ni iru pripensi l'efektivigon de nia ama entrepreno.

SGANARELO, sola.

Ha ! Kian abomindan mastron mi estas devigata servi !

AKTO DUA

La teatro prezentas kamparon sur la marbordo.

SCENO UNUA

ĈARLINO, PEĈJO

ĈARLINO

Vere, Peĉjo, ci troviĝis tie tre ĝustatempe.

PEĈJO

Je Dio, mankis nur dikeco de pinglo, por ke ili dronu ambaŭ.

ĈARLINO

Ĉu do la blovado hodiaŭmatena ilin renversis en la maron ?

PEĈJO

Nu do, Ĉarlino, mi tuj rakontos al ci tute rekte, kiamaniere tio okazis ; ĉar, kiel diris la alia, mi ilin ekvidis unua, unua mi ekvidis ilin. Fine do, mi estis sur la marbordo, kune kun la dika Lukaso, kaj ni amuziĝis petolante per terbuloj, kiujn ni jetis al la kapo unu de la alia; ĉar, kiel ci bone scias, la dika Lukaso amas petoli; kaj mi, iafoje, petolas ankaŭ. Petolante do, se tio estas

petoli, mi ekvidis de tie malproksime ion, kio svingis en la akvo, kaj kiu venis kvazaŭ al ni per skuo. Mi vidis tion videble, kaj poste subite mi vidis, ke mi vidas plu nenion. He Lukaso ! mi diris, mi pensas, ke jen estas homoj naĝantaj tie malproksime. Vere, li diris, ci ĉeestis al la mortiĝo de kato, ci havas la vidon malklara. Sangon de Dio, mi diris, mi ne havas la vidon malklara : ĝi estas homoj. — Tute ne, li diris, ci havas malvidecon. — Cu ci volas veti, mi diris, ke mi ne havas malvidecon, mi diris, kaj ke ĝi estas du homoj, kiuj naĝas rekte tien ĉi, mi diris. — Morton de Dio, li diris, mi vetas, ke ne. — Ho ! mi diris, ĉu ci volas veti dek soldojn, ke jes ? — Mi tute volas, li diris, kaj por ĝin montri al ci, jen estas mono kiel garantiaĵo, li diris. — Mi ja ne estis freneza nek sencerba: mi brave metis teren kvar monerojn kaj kvin soldojn, je Dio, tiel kuraĝe kiel se mi englutus glason da vino; ĉar mi estas ja riskema kaj agadas laŭ mia bontrovo. — Mi bone sciis kion mi faris. Iu alia naivegulo ! Fine do, apenaŭ mi estis ekvetinta, mi vidis la du homojn, tute videble, kiuj faris al ni signojn, ke ni iru al ili ; kaj mi unue forprenis la garantiaĵon. — Nu, Lukaso, mi diris, ci vidas bone, ke ili nin vokas ; ni iru rapide por ilin helpi. — Ne, li diris, ili igis min malgajni. — Ho do ! tiel estas. ke fine, por mallongigi, mi tiel predikis al li, ke ni nin metis en barkon, kaj poste ni tiom klopodis bone malbone, ke ni tiris ilin el la akvo, kaj poste ni kondukis ilin al nia domo apud la fajro ; kaj poste ili sin senvestigis tute nudaj por sin sekigi, kaj poste venis ankoraŭ du el la sama bando, kiuj sin savis tute solaj, kaj poste Mateino tien alvenis, al kiu oni faris amindumajn okuladojn. Jen estas ĝuste, Ĉarlino, kiel ĉio tio ĉi okazis.

ĈARLINO

Ĉu ci ne diris al mi, Peĉjo, ke unu estas multe pli beltalia ol ceteraj ?

PEĈJO

Jes, li estas la mastro. Kredeble li estas ia granda, granda sinjoro, ĉar li havas oron sur sia vesto de supre ĝis malsupre ; kaj liaj servantoj estas mem sinjoroj ; kaj tamen kiom ajn granda sinjoro li estas, li droniĝus, je mia fido, se mi ne ĉeestus tie.

ĈARLINO

Vidu iom !

PEĈJO

Ho ! je Dio, sen mi li havus sian plenbuŝelon da faboj.

ĈARLINO

Ĉu li estas ankoraŭ tute nuda ĉe ci, Peĉjo ?

PEĈJO

Ne, ili envestigis lin tute antaŭ ni. Dio mia ! mi neniam vidis iun tiel envestiĝi. Kiom da aferaĵoj kaj ornamaĵoj surmetas sur sin tiuj sinjoroj korteganoj ! Mi perdiĝus en ĉio tio ĉi, kaj mi estis tute mirigata, vidante ĝin. Nu, Ĉarlino, ili havas harojn, kiuj ne teniĝas ĉe ilia kapo ; kaj tion ili surmetas post ĉio, kvazaŭ kufon el stupo. Ili havas ĉemizojn, kiuj havas manikojn, en kiujn ni enirus tute starante, ci kaj mi. Anstataŭ pantaloneto, ili portas jupeton tiom larĝan kiom de nun ĝis Paskc ; anstataŭ jako, malgrandan brakveston, kiu ne atingas eĉ ilian brustoston, kaj anstataŭ kolumo, grandan poŝtukon el retaĵo, kun kvar dikaj penikoj el tolaĵo, kiuj pendas sur ilia stomako. Ili havas ankaŭ aliajn kolume-

tojn ĉe la fino de l'brakoj kaj grandajn funelojn el pasamento ĉe la kruroj ; kaj inter ĉio tio ĉi, tiom da rubandoj, tiom da rubandoj, ke ĝi estas vere kompato ! Eĉ la ŝuoj estas surtegitaj de rubandoj, kaj ili estas faritaj tiamaniere, ke mi rompus per ili mian kolon.

ĈARLINO

Je mia fido, Peĉjo, mi devas iri vidi ĉion tion ĉi.

PEĈJO

Ho ! aŭskultu iom antaŭe, Ĉarlino. Mi havas ion alian por diri al ci.

ĈARLINO

Nu, diru, kio ĝi estas ?

PEĈJO

Vidu, Ĉarlino, estas necese, kiel diras la alia, ke mi malŝtopu mian koron. Mi amas cin, ci bone scias, kaj ni estas edziĝontaj kune, sed je Dio, mi ne estas kontenta pri ci.

ĈARLINO

Kiel do ? Kio estas ?

PEĈJO

Estas, ke ci ĉagrenas mian spiriton, senkaŝe.

ĈARLINO

Kaj kiamaniere ?

PEĈJO

Kapon de Dio ! ci ne amas min.

ĈARLINO

Ha ! ha ! ĉu estas nur tio ?

PEĈJO

Jes, estas nur tio, kaj estas ja sufiĉe.

ĈARLINO

Dio mia, Peĉjo, ci venas ĉiam diri al mi la samon.

PEĈJO

Mi diras ĉiam al ci la samon, ĉar ĝi estas ĉiam la samo ; kaj se ĝi ne estus ĉiam la samo, mi ne dirus ĉiam al ci la samon.

ĈARLINO

Sed kion ci bezonas ? Kion ci volas ?

PEĈJO

For Dio ! mi volas, ke ci amu min.

ĈARLINO

Ĉu mi cin ne amas ?

PEĈJO

Ne, ci ne amas min ; kaj tamen mi faras ĉion, kion mi povas por tio. Mi aĉetas por ci, senriproĉe, rubandojn de ĉiuj trairantaj pasamentistoj ; mi rompas al mi la kolon elnestigante merlojn por ci ; mi igas ludi por ci violonistojn, kiam okazas cia festotago ; kaj ĉion tion ĉi, kvazaŭ mi batus mian kapon kontraŭ muro. Vidu, tio ne estas bela nek honesta ne ami tiujn, kiuj nin amas.

ĈARLINO

Sed, Dio mia ! mi amas cin ankaŭ.

PEĈJO

Jes, ci amas min belmaniere !

ĈARLINO

Kiel do ci volas, ke mi faru ?

PEĈJO

Mi volas, ke ci tiel faru, kiel oni faras, kiam oni tiel amas, kiel oni devas.

ĈARLINO

Ĉu mi ne amas cin tiel ankaŭ, kiel oni devas ?

PEĈJO

Ne. Kiam tio estas, tio vidiĝas, kaj oni faras mil simiaĵojn al la personoj, kiam oni amas ilin bonkore. Rigardu la dikan Tomasinon, kiel ŝi malsaĝas pri la juna Robeno : ŝi estas ĉiam ĉirkaŭ li por lin inciteti, kaj neniam lasas lin ripoze. Ĉiam ŝi faras al li ian ŝercaĵon, aŭ donas al li ian bateton pasante ; kaj unu tagon, kiam li estis sidanta sur skabelo, ŝi subite ŝovis ĝin el sub li, kaj faligis lin, kiel longa li estas, teren. Je Dio, jen kiamaniere oni vidas la amantojn; sed ci ja, ci diras neniam vorton, ci estas ĉiam kvazaŭ vera lignoŝtipo; kaj eĉ se mi pasus dudekfoje antaŭ ci, ci ne ekmoviĝus por doni al mi la plej malgrandan baton aŭ diri al mi la plej malgrandan aferon. Ventron de Dio ! tio ne estas bona, malgraŭ ĉio ; kaj ci estas tro malvarma por la personoj .

ĈARLINO

Kion ci volas, ke mi faru ? Mia humoro estas tia kaj mi ne povas min refandi.

PEĈJO

Kia ajn estas la humoro, tute egale. Kiam oni sentas amikecon por la personoj, oni ĉiam donas kelkan signeton de ĝi.

ĈARLINO

Fine, mi cin amas tiom multe, kiom mi povas, kaj se ci ne estas kontenta pri tio, ci devas nur ami iun alian.

PEĈJO

Nu, jen estas mia konto ! Kapon de Dio ! se ci amus min, ĉu ci dirus tion al mi ?

ĈARLINO

Kial do ci venas turmenti al mi la spiriton ?

PEĈJO

Morton de Dio ! kian malbonon mi faras al ci ? Mi petas nur iom da amikeco.

ĈARLINO

Nu, lasu do fari, kaj ne premu min tiel forte. Eble tio venos subite ne pripensante.

PEĈJO, etendante la manon.

Tuŝu do tie, Carlino.

ĈARLINO, donante la manon.

Nu, tenu.

PEĈJO

Promesu do al mi, ke ci penos min plimulte ami.

ĈARLINO

Mi faros ĉion, kion mi povos por tio ; sed tio devas fariĝi propramove. Peĉjo, ĉu jen estas tiu sinjoro ?

PEĈJO

Jes, jen li estas.

ĈARLINO

Ha ! Dio mia ! kiel ĉarma li estas, kaj kiel domaĝe estus, se li dronus !

PEĈJO

Mi revenos tuj ; mi iras trinki botelon da vino por min rebonigi iom post la laciĝo, kiun mi havis.

SCENO II-a

DON JUAN, SGANARELO, ĈARLINO

sur la fundo de l' teatro.

DON JUAN

Ni maltrafis nian aferon, Sganarelo, kaj tiu neantaŭvidita blovado renversis kune kun nia barko la projekton, kiun ni faris ; sed ,por diri vere, la vilaĝanino, kiun mi ĵus lasas, kompensas mian malfeliĉon, kaj mi trovis en ŝi ĉarmojn, kiuj forigas el mia spirito la ĉagrenon, kiun donis al mi la malsukceso de mia entrepreno. Ne devas tiu koro sin forsavi de mi, kaj mi ĵetis jam en ĝin disponojn por ne elporti longatempe, ke mi puŝos ekĝemojn.

SGANARELO

Sinjoro, mi konfesas, ke vi mirigas min. Apenaŭ ni forsavis nin el morta danĝero, kaj anstataŭ danki la ĉielon por la kompato, kiun ĝi bonvolis havi por ni, vi laboras tute denove por altiri ĝian koleron per viaj kutimaj fantaziaĵoj, kaj viaj amoj kri... *(Don Juan prenas minacan mienon.)* Silentu, vi fripono, vi ne scias, kion vi diras, kaj lia Moŝto scias, kion li faras. Ni iru.

DON JUAN, ekvidante Ĉarlinon.

Ha ! ha ! de kie eliras tiu ĉi alia vilaĝanino, Sganarelo ? Ĉu ci iam vidis ion pli beletan ? Kaj ĉu ci ne trovas, diru al mi, ke tiu ĉi egalvaloras la alian ?

SGANARELO

Certe *(flanken)* Alia peco nova.

DON JUAN, al Ĉarlino.

De kie venas al mi, belulino, tiel agrabla renkonto ? Kiel ! en tiuj kamparaj lokoj, inter tiuj arboj kaj ŝtonegoj, oni trovas personojn faritajn, kiel vi estas.

ĈARLINO

Vi vidas, sinjoro.

DON JUAN

Ĉu vi estas el tiu ĉi vilaĝo ?

ĈARLINO

Jes, sinjoro.

DON JUAN

Kaj ĉu vi loĝas en ĝi ?

ĈARLINO

Jes, sinjoro.

DON JUAN

Via nomo estas... ?

ĈARLINO

Ĉarlino, por vin servi.

DON JUAN

Ha ! kiel bela persono, kaj kiel penetremaj estas ŝiaj okuloj !

ĈARLINO

Sinjoro, vi faras min tute hontanta.

DON JUAN

Ha ! ne hontu aŭdi pri vi veraĵojn. Sganarelo, kion ci diras ? Ĉu oni povas vidi ion pli agrablan ? Turnu vin iom, se plaĉas. Ha ! Kiel beleta estas tiu talio ! Altigu iom la kapon, per favoro. Ha ! kiel ĉarma estas tiu vizaĝo ! Malfermu viajn okulojn tute. Ha ! kiel belaj ili

estas ! Mi vidu iom viajn dentojn, mi petas. Ha ! kiel amaj ili estas, kaj tiuj lipoj dezirigaj ! Miaparte, mi estas ravata, kaj neniam vidis tiel ĉarman personon.

ĈARLINO

Sinjoro, tion plaĉas al vi diri, kaj mi ne scias, ĉu ĝi estas por min moki.

DON JUAN

Mi, moki vin ! Dio min gardu ! Mi tro amas vin por tio, kaj el la fundo de l'koro mi parolas al vi.

ĈARLINO

Mi estas al vi tre danka, se tiel estas.

DON JUAN

Tute ne, vi ne devas esti danka al mi pro ĉio, kion mi diras al vi ; kaj nur al via beleco vi ĝin ŝuldas.

ĈARLINO

Sinjoro, ĉio tio ĉi estas tro bone dirita por mi, kaj mi ne havas spriton, por respondi al vi.

DON JUAN

Sganarelo, rigardu iom ŝiajn manojn.

ĈARLINO

Fi ! sinjoro ! ili estas nigraj, kiel mi ne scias kio.

DON JUAN

Ha ! kion vi diras ? Ili estas la plej belaj, kiujn oni povas vidi : permesu, ke mi kisu ilin, mi petas.

ĈARLINO

Sinjoro, tro da honoro vi faras al mi ; kaj se mi scius tion antaŭe, mi ne forgesus ilin lavi per brano.

DON JUAN

He ! diru iom al mi, bela Ĉarlino, vi ne estas edzinigita, kredeble ?

ĈARLINO

Ne, sinjoro, sed mi estas baldaŭ edzinigota kun Peĉjo, la filo de najbarino Simonjo.

DON JUAN

Kio ! Tia persono, kiel vi, estus edzino de simpla vilaĝano ! Ne, ne, tio estus profani tiom da belaĵoj, kaj vi ne estas naskita por resti en vilaĝo. Vi meritas, sendube, pli bonan sorton ; kaj la ĉielo, kiu tion bone scias, min kondukis tien ĉi intence por malhelpi tiun edziĝon, kaj fari justecon al viaj ĉarmoj ; ĉar fine, bela Ĉarlino, mi vin amas el mia tuta koro ; kaj nur de vi dependos, ke mi vin fortiru el tiu mizera loko, kaj metu vin en la staton, kie vi meritas esti. Tiu amo estas tre rapida, sendube ; sed kio ! ĝi estas efiko, Ĉarlino, de via granda beleco, kaj oni amas vin post unu kvarono da horo egale, kiel oni amus iun alian post ses monatoj.

ĈARLINO

Tute vere, sinjoro, mi ne scias, kiel fari, kiam vi parolas. Tio, kion vi diras al mi, faras min ĝoja, kaj mi havus ĉiujn dezirojn vin kredi ; sed oni diris ĉiam al mi, ke neniam kredindaj estas la sinjoroj, kaj ke vi korteganoj estas ensorĉantoj, kiuj pripensas nur trompi la knabinojn.

DON JUAN

Mi ne estas el tiuj homoj.

SGANARELO, flanken.

Tute ne.

ĈARLINO

Vidu, sinjoro, ne estas plezuro trompiĝi. Mi estas malriĉa vilaĝanino ; sed mi havas la honoron en atento, kaj mi pli volus vidi min sen vivo ol sen honoro.

DON JUAN

Mi, ĉu mi havus animon sufiĉe malbonan por trompi tian personon kiel vi ? Ĉu mi estus sufiĉe malnobla por vin senhonorigi ? Ne, ne, mi havas tro da konscienco por tio. Mi vin amas, Ĉarlino, laŭ tuta virto kaj tuta honoro ; kaj por montri al vi, ke mi diras vere, sciu, ke mi ne havas alian intencon, krom edziĝi kun vi. Ĉu vi volas pli grandan ateston ? Jen mi estas preta, kiam vi volos ; kaj mi prenas la homon jenan kiel atestanton de la vorto, kiun mi donas al vi.

SGANARELO

Ne, ne timu. Li edziĝos kun vi tiel ofte, kiel vi volos.

DON JUAN

Ha ! Ĉarlino, mi vidas ja, ke vi ne konas min ankoraŭ. Vi estas maljusta kontraŭ mi, juĝante pri mi laŭ pri la ceteraj ; kaj se estas artifikuloj en la mondo, homoj kiuj celas nur trompi la knabinojn, vi devas tiri min el la nombro, kaj ne dubi pri la sincereco de mia amo ; kaj cetere via beleco vin certigas pri ĉio. Kiam oni estas farita, kiel vi estas, oni devas esti ŝirmata kontraŭ ĉiuj timoj tiaspecaj ; vi ne havas la mienon, kredu min, de persono trompebla, kaj miaflanke, mi konfesas al vi, mi traborus al mi la koron per mil batoj, se mi havus la plej malgrandan penson vin perfidi.

ĈARLINO

Dio mia ! mi ne scias, ĉu vi diras vere aŭ ne, sed vi faras, ke oni kredas vin.

DON JUAN

Kiam vi kredos min, vi certe faros justaĵon al mi ; kaj mi ripetas ankoraŭ la promeson, kiun mi faris. Ĉu vi ne akceptas ĝin ? Kaj ĉu vi ne volas konsenti esti mia edzino ?

ĈARLINO

Jes, se nur mia onklino volos.

DON JUAN, etendante la manon.

Tuŝu do, Ĉarlino, ĉar vi volas viaflanke.

ĈARLINO

Sed, almenaŭ, sinjoro, ne trompu min, mi petas ! Estus afero de konscienco por vi, kaj vi vidas, kiel mi agas bonfide.

DON JUAN

Kiel ! Ŝajnas, kvazaŭ vi dubus ankoraŭ pri mia sincereco ! Ĉu vi volas, ke mi faru terurajn ĵurojn ? Je la ĉielo...

ĈARLINO

Dio mia ! ne ĵuru ! mi vin kredas.

DON JUAN

Donu al mi kiseton, kiel garantiaĵon de via vorto.

ĈARLINO

Ho ! sinjoro, atendu, ĝis ni estos edzigitaj, mi petas. Post tio mi kisos vin, tiel ofte, kiel vi volos.

DON JUAN

Nu, bela Ĉarlino, mi volas ĉion, kion vi volas ; fordonu sole al mi vian manon, kaj permesu, ke per mil kisoj mi esprimu al ĝi la ravon, en kiu mi estas...

SCENO II-a

DON JUAN, SGANARELO, PEĈJO, ĈARLINO

PEĈJO, puŝante Don Juanon, kiu kisas la manon de Ĉarlino.

Kviete, sinjoro ; tenu vin, mi petas. Vi tro forte varmiĝas, kaj vi povus akiri pleŭrezion.

DON JUAN, repuŝante fortege Peĉjon.

Kiu alkondukas al mi tiun malrespektulon ?

PEĈJO, metante sin inter Don Juan kaj Ĉarlino.

Mi diras al vi, ke vi tenu vin, kaj ne karesu niajn fianĉinojn.

DON JUAN, repuŝante ankoraŭ Peĉjon.

Ha ! kiom da bruo !

PEĈJO

For Dio ! ne tiamaniere oni devas puŝi la personojn.

ĈARLINO, *prenante Peĉjon je la brako.*

Ha ! lasu do lin fari, Peĉjo !

PEĈJO

Kiel ! ke mi lasu lin fari ! Mi ne volas, mi.

DON JUAN

Ha !

PEĈJO

Kapon de Dio ! tial ke vi estas sinjoro, vi venos karesi niajn edzinojn antaŭ nia barbo ? Iru karesi viajn.

DON JUAN

Hem !

PEĈJO

Hem ! *(Don Juan donas al li survangon).* Kapon de Dio ! ne min frapu. *(alia survango)* Ho ! for Dio *(alia survango)* Ventron de Dio ! *(alia survango)* Sangon de Dio ! Morton de Dio ! ĝi ne estas bone, bati la personojn, kaj tio ne estas rekompenco, ke mi vin savis de la drono.

ĈARLINO

Peĉjo, ne ekkoleru.

PEĈJO

Mi volas ekkoleri, kaj ci estas malĝentilulino tolerante, ke oni cin amindumas.

ĈARLINO

Ho ! Peĉjo ! tio ne estas, kion ci pensas. Tiu ĉi sinjoro volas edziĝi kun mi, kaj ci ne devas ekkoleri.

PEĈJO

Kiel ! For Dio ! Ci estas fianĉigita je mi.

ĈARLINO

Tio nenion signifas, Peĉjo. Se ci min amas, ĉu ci ne devas esti tre kontenta, ke mi fariĝos sinjorino ?

PEĈJO

For Dio ! ne. Mi pli amas vidi cin krevintan ol apartenantan al alia viro.

ĈARLINO

Iru, iru, Peĉjo, ne maltrankviliĝu. Se mi estos sinjorino, mi faros, ke ci gajnos ion, kaj ci alportados buteron kaj fromaĝon al nia hejmo.

PEĈJO

Ventron de Dio ! Mi alportos nenion. eĉ se ci pagus duoble. Ĉu tiamaniere ci aŭskultas tion, kion oni diras al ci ? Morton de Dio ! se mi scius tion antaŭe, mi min gardus ja lin fortiri el l'akvo, kaj donus al li bonan baton per remilo sur la kapon.

DON JUAN, alproksimiĝante por lin bati.

Kion vi diras ?

PEĈJO, sin metante post Ĉarlinon.

Mi timas nenion.

DON JUAN, pasante al la flanko, kie estas Peĉjo.

Atendu min iom.

PEĈJO, repasante al la alia flanko.

Mi mokas ĉion, mi.

DON JUAN, kurante post Peĉjon

Ni vidu tion.

PEĈJO, forkurante ankoraŭ post Ĉarlinon.

Mi vidis ja multajn aliajn aferojn.

DON JUAN

Kiel do ?

SGANARELO

He ! Sinjoro, lasu tiun malfeliĉan mizerulon. Estas konscienco lin bati. *(Al Peĉjo, sin metante inter li kaj Don Juan.)* Aŭskultu, malfeliĉa knabo, deiru kaj nenion diru al li.

PEĈJO, pasante antaŭ Sganarelo kaj rigardante fiere Don Juanon.

Mi volas diri al li, mi.

DON JUAN, levante la manon por doni survangon al Peĉjo.

Ha ! mi vin instruos... *(Peĉjo mallevas la kapon, kaj Sganarelo ricevas la survangon.)*

SGANARELO, rigardante Peĉjon.

La peston por la malspritulo !

DON JUAN, al Sganarelo.

Jen ci estas pagata por cia bonfaro.

PEĈJO

For Dio ! Mi iras diri al ŝia onklino ĉiun tiun ĉi mastrumadon.

SCENO IV-a

DON JUAN, ĈARLINO, SGANARELO

DON JUAN, al Ĉarlino.

Fine, mi baldaŭ estos la plej feliĉa el ĉiuj homoj, kaj mi ne ŝanĝus mian feliĉon kontraŭ ĉiuj aferoj en la mondo. Kiom da plezuroj, kiam vi estos mia edzino, kaj kiam...

SCENO V-a

DON JUAN, MATEINO, ĈARLINO, SGANARELO

SGANARELO, ekvidante Mateinon.

Ha ! ha !

MATEINO, al Don Juan.

Sinjoro, kion vi faras do tie, kun Ĉarlino ? Ĉu vi parolas ankaŭ al ŝi pri amo ?

DON JUAN, mallaŭte, al Mateino.

Ne. Kontraŭe, ĝi estas ŝi, kiu certigis al mi sian deziron esti mia edzino, kaj mi respondis, ke mi estas endevigita kontraŭ vi.

ĈARLINO, al Don Juan.

Kion do volas de vi Mateino ?

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Ŝi estas ĵaluza vidante, ke mi vin alparolas, kaj tre volus, ke mi edziĝu kun ŝi ; sed mi diras al ŝi, ke vin ja mi volas.

MATEINO

Kio ! Ĉarlino !

DON JUAN, mallaŭte al Mateino.

Ĉio, kion vi diros al ŝi, estos senutila : ŝi metis tion ĉi en sian kapon.

ĈARLINO

Kiel do ! Mateino...

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Estas vane, ke vi ŝin alparolos : vi ne forprenos de ŝi tiun fantaziaĵon.

MATEINO

Ĉu ?

DON JUAN

Ne estas rimedo ŝin konvinki.

ĈARLINO

Mi volus...

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Si estas obstina, kiel ĉiuj diabloj.

MATEINO

Vere...

DON JUAN, mallaŭte al Mateino.

Nenion diru al ŝi, ŝi estas frenezulino.

ĈARLINO

Mi pensas...

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Lasu ŝin, ŝi estas delirulino.

MATEINO

Ne, ne, estas necese, ke mi parolu kun ŝi.

ĈARLINO

Mi volas vidi iom ŝiajn pravigojn.

MATEINO

Kio !...

DON JUAN, mallaŭte al Mateino.

Mi vetas, ke ŝi tuj diros al vi, ke mi promesis edziĝi kun ŝi.

ĈARLINO

Mi...

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Mi vetas, ke ŝi certigos al vi, ke mi donis al ŝi vorton, por preni ŝin kiel edzinon.

MATEINO

Ha ! Carlino, ne estas bele kuri sur la kampon malpropran.

ĈARLINO

Ne estas honeste, Mateino, esti jaluza, ke la Sinjora Moŝto parolas kun mi.

MATEINO

Min la Sinjora Moŝto vidis unuan.

ĈARLINO

Se li vidis vin unuan, li vidis min duan, kaj promesis al mi edziĝi kun mi.

DON JUAN, mallaŭte al Mateino.

Nu, kion mi diris al vi ?

MATEINO, al Ĉarlino.

Mi kisas viajn manojn : ĝi estas kun mi, ne kun vi, ke li promesis edziĝi.

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Ĉu mi ne divenis ?

ĈARLINO

Diru tion ĉi al aliaj : ĝi estas kun mi, ankoraŭ unu fojon.

MATEINO

Jen li estas por min kontraŭdiri, se mi ne diras la veron.

ĈARLINO

Ĉu, sinjoro, vi promesis al ŝi kunedziĝi ?

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Vi mokas min.

MATEINO

Ĉu estas vere, Sinjoro, ke vi donis al ŝi vorton esti ŝia edzo ?

DON JUAN, mallaŭte al Mateino.

Ĉu vi povas havi tian penson ?

ĈARLINO

Vi vidas, ke ŝi certigas ĝin.

DON JUAN, mallaŭte al Ĉarlino.

Lasu ŝin fari.

MATEINO

Ne, ne, estas necese scii la veron.

MATEINO

Utilas juĝi tion ĉi.

ĈARLINO

Jes, Mateino, mi volas, ke la Sinjora Moŝto montru al vi vian naivegecon.

MATEINO

Jes, Ĉarlino, mi volas, ke la Sinjora Moŝto faru vin iom konfuzita.

ĈARLINO

Sinjoro, tranĉu la malpacon, mi petas.

MATEINO

Metu konsenton inter ni, sinjoro.

ĈARLINO, al Mateino.

Vi tuj vidos.

MATEINO, al Ĉarlino.

Vi tuj vidos mem.

ĈARLINO, al Don Juan.

Diru.

MATEINO, al Don Juan.

Parolu.

DON JUAN

Kion vi volas ke mi diru ? Vi certigas egale ambaŭ, ke mi promesis al vi preni vin kiel edzinojn ? Ĉu ĉiu el vi ne scias, kio estas efektiva pri tio, kaj ĉu estas necese, ke mi min komprenigu plie ? Kial devigi min pri tio al ripetoj ? Ĉu tiu, al kiu mi promesis efektive, ne havas ion en si per kio moki la paroladojn de l'alia ; kaj ĉu ŝi devas maltrankviliĝi, se nur mi plenumos mian promeson ? Ĉiuj paroladoj ne progresigas la aferojn. Estas necese fari, ne diri ; kaj la faroj decidas pli bone ol la diroj. Tial nur per tio mi volas interkonsentigi vin ; kaj oni vidos, kiam mi edziĝos, kiu el vi havas mian koron. (*Mallaŭte al Mateino*) Lasu ŝin kredi, kion ŝi volos. (*Mallaŭte al Ĉarlino*) Lasu ŝin sin flati en sia imagado. (*Mallaŭte al Mateino*) Mi vin amegas. (*Mallaŭte al Ĉarlino*) Mi estas tute via. (*Mallaŭte al Mateino*) Ĉiuj vizaĝoj estas malbelaj apud via. (*Mallaŭte al Ĉarlino*) Oni ne povas plu elporti la aliajn, kiam oni vidis vin. (*Laŭte*) Mi havas negravan ordonon por doni, mi venos vin retrovi post kvarono da horo.

SCENO VI-a

CARLINO, MATEINO, SGANARELO

ĈARLINO, al Mateino.

Mi estas tiu, kiun li amas, almenaŭ.

MATEINO, al Ĉarlino.

Ĝi estas mi, kun kiu li edziĝos.

SGANARELO, restigante Ĉarlinon kaj Mateinon.

Ha ! vi, malfeliĉaj knabinoj, mi kompatas vian senkulpecon, kaj ne povas elteni vidante vin kurantajn al via malfeliĉo. Kredu min unu kaj la alia ; ne amuzu vin je ĉiuj fabeloj, kiujn oni faras al vi, kaj restu en via vilaĝo.

SCENO VII-a

DON JUAN, ĈARLINO, MATEINO, SGANARELO

DON JUAN, en la fundo de l'teatro, flanken.

Mi tre volus scii, kial Sganarelo ne sekvas min.

SGANARELO

Mia mastro estas artifikulo, li nur intencas vin delogi kaj delogis jam multajn aliajn ; li estas l'edziĝanto de l'homa gento, kaj... *(Ekvidante Don Juanon)* Tio estas malvera ; kaj kiu ajn diros al vi tion ĉi, vi devos diri al tiu, ke li mensogas. Mia mastro ne estas l'edziĝanto de l' homa gento, li ne estas artifikulo, li ne intencis vin trompi, nek delogis aliajn. Ha ! nu, jen li estas ; demandu prefere lin mem.

DON JUAN, rigardante Sganarelon kaj suspektante, ke li parolis.

Jes !

SGANARELO

Sinjoro, ĉar la mondo estas plena je kalumniantoj, mi iris renkonten al la aferoj, kaj mi diris al ili, ke se iu diris al ili malbonon pri vi, ili tre sin gardu ĝin kredi, kaj ne ŝanceliĝu diri al tiu, ke li mensogas.

DON JUAN

Sganarelo !

SGANARELO, al Ĉarlino kaj Mateino.

Jes, Sinjora Moŝto estas honorulo ; mi garantias pri li.

DON JUAN

Hem !

SGANARELO

Ili estas malrespektuloj.

SCENO VIII-a

DON JUAN, LARAMEO, ĈARLINO, MATEINO, SGANARELO

LARAMEO, mallaŭte al Don Juan.

Sinjoro, mi venas vin averti, ke ne estas bone tie ĉi por vi.

DON JUAN

Kiel ?

LAREMEO

Dekdu viroj kun ĉevaloj vin serĉas, kiuj devas alveni tien ĉi post momento ; mi ne scias, per kia rimedo ili povis vin sekvi ; sed mi eksciis tiun novaĵon de vilaĝano, kiun ili pridemandis, kaj al kiu ili vin priskribis. La afero urĝas ; kaj ju plej baldaŭ vi povos eliri de tie ĉi estos des plej bona.

SCENO IX-a

DON JUAN, ĈARLINO, MATEINO, SGANARELO

DON JUAN, al Ĉarlino kaj Mateino.

Urĝanta afero min devigas foriri de tie ĉi, sed mi petas vin memori pri la vorto, kiun mi donis al vi, kaj kredi, ke vi havos novaĵojn de mi, antaŭ ol estos morgaŭ vespere.

SCENO X-a

DON JUAN, SGANARELO

DON JUAN

Ĉar la ludo ne estas egala, mi devos uzi artifikon, kaj lerte eviti la malfeliĉon, kiu min serĉas. Mi volas, ke Sganarelo vestu miajn vestojn, kaj mi...

SGANARELO

Sinjoro, vi mokas ! Riski esti mortigota sub viaj vestoj, kaj...

DON JUAN

Ni iru, rapide, tro multe da honoro mi faras al vi ; kaj tre feliĉa estas servisto, kiu povas havi la gloron morti por sia mastro !

SGANARELO

Mi dankas vin pro tia honoro. *(Sola)* Ho, ĉielo ! ĉar la afero estas pri morto, faru al mi la favoron, ke mi ne estu prenota por iu alia !

AKTO TRIA

La teatro prezentas arbaron.

SCENO UNUA

DON JUAN, kun vesto de kamparo ; SGANARELO, kiel kuracisto.

SGANARELO

Je mia fido, Sinjoro, konfesu, ke mi estis prava, kaj ke jen ni estas ambaŭ mirinde transvestigitaj. Via unua intenco tute ne estis oportuna, kaj tio ĉi nin kaŝas multe pli bone ol ĉio, kion vi volis fari.

DON JUAN

Vere estas, ke ci tiel estas bona ; kaj mi ne scias, de kie ci elterigis tiun ridindan aranĝaĵon.

SGANARELO

Jes. Ĝi estas la vesto de maljuna kuracisto, kiu estis lasita kiel garantiaĵo en la loko, kie mi ĝin prenis, kaj kostis al mi multe da mono por havi. Sed ĉu vi scias, sinjoro, ke tiu vesto faras jam min konsiderinda, ke mi estas salutata de la renkontatoj, ke oni venas peti konsilojn de mi kiel de lertulo ?

DON JUAN

Kiel do ?

SGANARELO

Kvin ses vilaĝanoj, vidante min pasi, venis al mi peti mian opinion pri diversaj malsanoj.

DON JUAN

Ci respondis al ili, ke ci nenion komprenas pri tio ?

SGANARELO

Mi ? Tute ne. Mi volis defendi la honoron de mia vesto ; mi argumentadis pri la malsano, kaj faris al ili receptojn por ĉiu.

DON JUAN

Kaj kiajn kuracilojn ci ordonis al ili ?

SGANARELO

Je mia fido, sinjoro, mi prenis ilin, kie ajn mi povis kapti ; mi faris miajn receptojn laŭ bontrovo, kaj estus ridiga afero, se la malsanuloj resaniĝus, kaj oni venus danki min pro tio.

DON JUAN

Kial ne ? Pro kia kaŭzo ci ne havus la samajn privilegiojn, kiel ĉiuj ceteraj kuracistoj ? Ili ne havas pli da parto ol ci en la resaniĝoj de malsanuloj, kaj ilia tuta arto estas nur grimaco. Ili faras nenion, krom ricevi la gloron de la feliĉaj okazoj ; kaj ci povas profiti, same kiel ili, la feliĉecon de la malsanulo, kaj vidi aljuĝita al ciaj kuraciloj ĉion, kio povas veni el la favoroj de l' sorto kaj fortoj de l'naturo.

SGANARELO

Kiel, sinjoro, vi estas ankaŭ malpia pri la kurac-arto ?

DON JUAN

Ĝi estas unu el la grandaj eraroj, kiuj estas inter la homoj.

SGANARELO

Kio ! vi ne kredas je la seneo, nek je la kasio, nek je la vino emetika ?

DON JUAN

Kaj kial ci volas, ke mi kredu je ili ?

SGANARELO

Vi havas ja animon tre malkredeman ! Tamen vi vidas, de kelka tempo, ke la vino emetika bruigas siajn ŝpinilojn *). Ĝiaj mirakloj konvertis la plej malkredemajn spiritojn ; kaj antaŭ tri semajnoj, mi vidis, mi kiu parolas kun vi, mirindan de ĝi efikon.

DON JUAN

Kaj kian ?

SGANARELO

Estis viro, kiu, de ses tagoj, agoniis ; oni ne sciis plu kion ordoni ; kaj ĉiuj kuraciloj nenion efikis ; oni ekpensis fine doni al li emetikon.

DON JUAN

Li resaniĝis, ĉu ne ?

SGANARELO

Ne, li mortis.

DON JUAN

La efiko estas mirinda.

---

*) Popola esprimo por diri : faras multe da bruo en la mondo.

SGANARELO

Kiel ! de ses tagoj li ne povis morti, kaj tio mortigis lin tuj. Ĉu vi deziras ion pli efikan ?

DON JUAN

Ci estas prava.

SGANARELO

Sed ni lasu la kuracarton, je kiu vi ne kredas, kaj ni parolu pri aliaj aferoj, ĉar tiu vesto donas al mi spriton, kaj mi sentas en mi emon por diskuti kontraŭ vi. Vi scias ja, ke vi permesas al mi la diskutojn, kaj malpermesas nur la riproĉojn.

DON JUAN

Nu ?

SGANARELO

Mi volas iom scii viajn pensojn funde. Ĉu estas eble, ke vi tute ne kredas je la ĉielo ?

DON JUAN

Ni lasu tion.

SGANARELO

Tio estas ne. Kaj je la infero ?

DON JUAN

He !

SGANARELO

Tute same. Kaj je la diablo, mi petas ?

DON JUAN

Jes, jes.